

LES CAMPANES DE BENIRREDRÀ:

**TOCS TRADICIONALS
ACTUALS.**

Sergio Osa Millán

Aquest document és el resultat del registrament dels tocs manuals que s'ha dut a terme durant aquests últims anys amb un únic objectiu: que mai es perguen els tocs manuals de Benirredrà, ja que en l'actualitat aquest campanar és un dels pocs que es toquen les campanes de forma manual.

El campanar té quatre campanes litúrgiques dels Roses de Silla que daten de l'any 1941. Les campanes civils són dels mateixos fonedors, solament que abans de guerra estaven en València, possiblement daten de la dècada dels vint o dels trenta i es desconeix el temps que porten sense tocar. Per sort, quan s'anava a procedir a la mecanització del joc, les limitacions econòmiques sols van fer possible el canvi de les truges de fusta per altres de ferro. El nom de les campanes de menor a major són: Maria dels Àngles, Maria del Rosari, Maria del Carmen Roberta i Maria Llorença.

Trobem diferents tocs que encara es gasten

Toc de missa diària:

S'utilitza la segona campana, la Maria del Rosari: es repica als peus de la torre amb trenta tres campanades seguides. Seguidament es deixa un espai de cinc o sis segons i s'indica en nombre d'avísos amb els colps corresponents, és a dir, si és el primer toc es dona una campanada, si és el segon toc dos campanades, i en el tercer toc tres campanades. Seguidament es deixen tres o quatre segons d'espai i es torna a tocar la mateixa campana de forma més ràpida per indicar que és l'últim toc i la missa va a començar.

Toc de festa o missa major

En aquest toc s'utilitzen les quatre campanes. Primer toca la campana Maria del Rosari, es donen trenta campanades aproximadament, després es fa sols un dranc. A continuació es torna a repetir el mateix procediment solament que es fan vint drancs seguits. En acabant, es torna a tocar la Maria del Rosari i finalment la campana gran, Llorença toca el nombre d'avísos. Quan s'acaba de fer el segon i el tercer toc, es realitza un volteig de campanes. Com a detall, quan s'acaba de fer el tercer toc, es repica ràpidament, normalment la segona campana inclús a vegades la campana menuda. Hi ha vegades que el primer toc es fa amb les cordes, desde l'escala.

Toc de l'Ave Maria

Aquest toc es fa abans de fer un volteig de campanes, normalment cada dia de les festes a les 13:00 hores. Primerament es toca la campana gran, tres vegades amb espais de deu segons per cada campanada. Seguidament, entra la segona campana fent un repic seguit, i després es toquen totes les campanes (com si fóra un toc de festa). Es torna a fer el mateix procediment, però el repic s'acaba quan es deixen de tocar totes les campanes (és el que té de diferència del repic de festa), sense que entre la segona campana. Aquest toc es realitza desde la sala de

campanes.

Toc de difunts

Els tocs de difunts es componen segons el tipus de sexe, edat i estatus:

En primer lloc, trobem el toc de difunt de home, que al principi és fa tres tocs amb les quatre campanes per a senyalar que és de sexe masculí. Després, es van repicant les campanes de menor a major amb espais de tres segons per cada campanada. Quan s'acaba el toc, es torna a tocar els tres tocs o drancs.

El toc de dona, es fa el mateix procediment solament que per a diferenciar-lo del toc de home, es toquen solament dos drancs al principi i al final del repic.

El toc de difunts de xiquets, o toc de cel cel, que per sort en l'actualitat no es fa servir quasi. Aquest, consisteix en un toc de difunt normal solament que es fan servir les tres campanes majors i el volteig de la campana menuda.

També el de tots els Sants, són cinc drancs al igual que el de capellà; el de bisbe són uns quinze aproximadament i per al Papa es fan de vint-i-quatre a vint-i-set drancs.

Volteig de campanes o toc de l'olla.

El popular toc de l'olla en la Safor, és un toc que es feia en alguns pobles de la comarca el qual s'alternaven les dos campanes mitjanes al vol i per separat la campana gran que marca el ritme. En Benirredrà es toca per a les grans festes o solemnitats.

Primer comença la campana menuda, després la gran a continuació la mitjana i per últim la segona, entrant tres campanes totes en harmonia, excepte la menuda que es volteja per separat.

Solament el dia de diumenge de Rams s'utilitzen les dos campanes majors.

Toc de senyal de processó

La campana gran es deixa alçada i quan ix el sant de l'església es volteja amb una velocitat moderada. La duració del toc està composta segons el temps que tarda el sant en creuar la plaça.

SERGIO OSA MILLÁN

(10/08/2020)